

Вх. № 92-00-46
Дата 24.01.2022г.Изходящ № 018
Дата: 24.01.2022

г.

Телефон за справки: 9859 2684

Изх. № 06-12-5/24.01.2022 г.

ДО

Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ,

ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО
ЕВРОФОНДОВЕТЕ И МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ОТНОСНО: Счетоводно и данъчно третиране на компенсации на небитови крайни клиенти на електрическа енергия за периода 01.12.2021 г. – 31.12.2021 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ВАСИЛЕВ,

Във връзка с постъпили множество въпроси от бизнеса и професионалната общност, свързани със счетоводно и данъчно третиране на компенсациите на небитови крайни клиенти на електрическа енергия за периода 01.12.2021 г. – 31.12.2021 г., както и предвид съществуващите сериозни противоречия и неясноти в нормативната уредба и административната практика, съвместно от името на Института на дипломираните експерт-счетоводители и Асоциацията на организациите на българските работодатели се обръщаме към Вас с молба за изразяване на официална позиция от страна на Министерство на финансите по изложените по-долу въпроси на основание чл. 15, т. 2 от Закона за счетоводството и чл. 10, ал. 6 от Закона за Националната агенция за приходите.

I. Нормативна уредба и административна практика, относими към въпросите

1. Директива 2013/34/ЕС;
2. Закон за счетоводството (ЗСч);
3. Национални счетоводни стандарти (НСС);
4. Международни счетоводни стандарти (МСС), по смисъла на § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на ЗСч;
5. УК-1/02.03.2021 г. и УК-3/29.12.2021 г. на министъра на финансите;
6. Писмо № 2_666 от 13.03.2009 г. относно третираното на субсидия по Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) и Схемата за национални доплащания (СНД) на Дирекция „ОУИ“ (сега „ОДОП“) – гр. Варна, Национална агенция за приходите;
7. Писмо № 1_20-18-32 от 16.03.2009 г. относно данъчно третиране по ЗКПО на получени от земеделските стопани директни плащания за земеделски площи по схемата за единно плащане на площ на Дирекция „ОУИ“ (сега „ОДОП“) – гр. Бургас, Национална агенция за приходите;
8. Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС), правилник за неговото прилагане.
9. Решение на Министерски съвет от 20 януари 2022 г.

II. Въпроси и проблеми

1. Решението на Министерски съвет (МС) от 20.01.2022 г. за изменение на Програмата за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия **коригиращо или некоригиращо събитие** е по смисъла на *СС 10 Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет* и *МСС 10 Събития след края на отчетния период*, респективно как следва да се представи и/или оповести във финансовите отчети за 2021 г. на българските предприятия и данъкоплатци?
2. **Въпроси, свързани с предприятия, които изготвят и представят финансовите си отчети на база на НСС**
 - 2.1. Представява ли „Програмата за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия“ правителствено дарение, което попада в обхвата на *т. 3.4 от СС 20 Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ*?
 - 2.2. В случай че приемете, че компенсацията за месец декември 2021 г. в конкретната фактическа обстановка:
 - ✓ е коригиращо събитие по смисъла на СС 10, и
 - ✓ попада в обхвата на *т. 3.4 от СС 20*,и доколкото ефективно компенсацията ще бъде получена през 2022 г. то в **кой отчетен период/данъчна година следва да бъде признат приходът от компенсацията, респективно обложен за данъчни цели – 2021 г. или 2022 г.?**

Въпросът допълнително се комплицира от:

 - Несъответствието на действащата норма на *т. 3.4 от СС 20* с:
 - Директива 2013/34/ЕС (*чл. 6, параграф 1, б. „г“*);
 - Закона за счетоводството (*чл. 26, ал. 1, т. 4*);
 - Общите разпоредби на НСС;
 - МСС 20 *Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ*, в частност *параграф 20 от МСС 20*.
 - Противоречивата административна практика на Министерство на финансите и Националната агенция за приходите, установена с посочените указания и писма в точки 5, 6 и 7 от раздел I от настоящото писмо.
 - 2.3. Ако разглежданата компенсация не попада в обхвата на *т. 3.4 от СС 20*, то в обхвата на коя/и разпоредба/и от СС 20 попада и по кой ред и в кой отчетен период (данъчна година) следва да бъде отчетен приходът от компенсацията?
3. **Въпроси, свързани с предприятия, които изготвят и представят финансовите си отчети на база на МСС (МСФО)**
 - 3.1. Представява ли „Програмата за компенсиране на небитови крайни клиенти на електрическа енергия“ правителствено дарение, което попада в обхвата на *параграф 20 от МСС 20 Счетоводно отчитане на безвъзмездни средства, предоставени от държавата, и оповестяване на държавна помощ*?
 - 3.2. В случай че приемете, че компенсацията за месец декември 2021 г. в конкретната фактическа обстановка:
 - ✓ е коригиращо събитие по смисъла на МСС 10, и
 - ✓ попада в обхвата на *параграф 20 от МСС 20*,

в кой отчетен период/данъчна година следва да бъде признат ефектът от компенсацията, респективно обложен за данъчни цели – 2021 г. или 2022 г.

3.3. Ако разглежданата компенсация не попада в обхвата на параграф 20 от МСС 20, то в обхвата на коя/и разпоредба/и от МСС 20 попада и по кой ред и в кой отчетен период (данъчна година) следва да бъде отчетен ефектът от компенсацията?

3.4. МСС 20 регламентира два равностойни алтернативни начина за счетоводно отчитане и представяне на безвъзмездните средства – като приходи и като намаление на разходите (параграфи 29-31 от МСС 20)

Отчитайки същността на конкретната компенсация и мотивите на МСС 20, моля да ни отговорите дали е допустимо по избор на предприятието компенсацията да бъде отчетена и представена в намаление на разходите.

В УК-3/29.12.2021 г. на министъра на финансите, този въпрос не е засегнат и разгледан под каквато и да е форма.

Обръщаме внимание, че в зависимост от дейността на предприятието и при наличие на материални запаси (продукция; незавършено производство) към края на отчетния период (в случая 2021 г.), в чиято себестойност са калкулирани и разходите за електрическа енергия, ефектът от прилагане на различните подходи (признаване на приход или намаление на разход) може да окаже пряко влияние върху счетоводния финансов резултат, а оттам – и върху данъчната печалба, респективно дължимия корпоративен данък за съответния период (в случая 2021 г.).

4. В допълнение на въпросите по-горе, бихме искали изрично да подчертаем, че ако в конкретната фактическа обстановка, независимо от приложимата счетоводна база (НСС/МСС), предприятията следва да отчетат ефектите от компенсация за декември 2021 г. за данъчната 2021 г., това ще доведе при равни други условия, до определянето на по-голяма данъчна печалба за 2021 г. Доколкото решението на Министерски съвет е взето на 20 януари 2022 г., то обективно този финансов ефект не е могъл да бъде предвиден и взет предвид при определянето на прогнозната данъчна печалба за 2021 г., чийто краен срок за корекция е 15 ноември 2021 г. (чл. 88, ал. 1 от ЗКПО). Така напълно безвиновно огромен брой български предприятия – данъкоплатци ще бъдат наказани напълно несправедливо с огромната санкция на чл. 89 от ЗКПО.

Считаме, че не е необходимо да обясняваме какви са икономическите последици от налагането на подобни огромни лихви и санкциониране на бизнеса в период на икономическа, енергийна и здравна кризи.

В този смисъл, ако становището Ви е, че ефектът за компенсациите за декември 2021 г. следва да бъде признат в данъчната 2021 г., настояваме за спешна промяна в Закона за корпоративното подоходно облагане и създаване на преходен режим, с който ефектът от компенсациите за декември 2021 г. да бъдат изключени при изчисляването на санкцията (лихвите) по чл. 89 от ЗКПО за 2021 г. Такава промяна, за да има практически ефект трябва да бъде извършена преди 1 март 2022 г. - началната дата за подаване на ГДД по чл. 92 от ЗКПО за 2021 г. от данъчно задължените лица.

5. Съгласно чл. 73, ал. 4, т. 6 от ЗДДС при изчисляване на коефициента за частичен данъчен кредит в оборота, който се отразява в знаменателя на коефициента, трябва да се включват получените субсидии/финансирания, различни от тези които се включват в данъчната основа.

Финансиранията/субсидиите, предоставени по различните мерки за подпомагане на бизнеса (60 на 40, 80 на 20 и т.н.), вкл. финансиранията (компенсациите) за електрическа енергия са финансирания, които не се включват в данъчната основа. От тази гледна точка възниква въпросът, трябва ли тези финансирания да се включват при изчисляване на знаменателя на коефициента за частичен данъчен кредит, като резултатът от такова включване ще е намаляване този коефициент.

По наше мнение тези финансирания/субсидии (компенсации) не трябва да се отразяват при изчисляване на коефициента на частичен данъчен кредит, тъй като тяхното предоставяне по никакъв начин не оказва влияние на характера на извършваните от лицата облагаеми доставки. Така например, обстоятелството, че държавата поема част от разхода за електрическа енергия по никакъв начин не променя характера на доставките, които стопанските субекти осъществяват – те продължават да извършват облагаеми доставки и в тази връзка няма абсолютно никакво основание изкуствено коефициентът им на частичен данъчен кредит да се променя в посока намаление.

В случай, че споделяте изложената от нас теза предлагаме в чл. 64 от ППЗДДС изрично да се регламентира, че коментираните финансирания/субсидии (компенсации) не се взимат предвид при изчисляване на коефициента. Подобна регламентация в правилника ще внесе яснота и ще осигури еднакво и равнопоставено данъчно третиране на всички стопански субекти.

Ще очакваме отговорите Ви в максимално кратък срок, предвид това че целият бизнес е в активен период на годишно счетоводно и данъчно приключване на 2021 г. и в този смисъл следва да има правна сигурност и предвидимост относно съдържанието на финансовите си отчети и правилното формиране на задълженията си по ЗКПО и ЗДДС.

Считаме, че предвид всеобхватността, сложността и значимостта на поставените въпроси и проблеми е подходящо да се направи работна среща между представители на Министерство на финансите, Института на дипломираните експерт-счетоводители и Асоциацията на организациите на българските работодатели, на която да обсъдим изложеното по-горе, като оставаме на разположение и в готовност за подобна среща.

С УВАЖЕНИЕ,

ДОБРИ МИТРЕВ

Председател на УС на БСК
и председател на АОБР за 2022 г.,
по поръчение на АИКБ, БСК, БТПП и КРИБ

БОЙКО КОСТОВ

Председател на Институт на
дипломираните експерт-
счетоводители в България (ИДЕС)